

Tab. 7. Přehled hlavních patofyziologických rysů, diagnostických kritérií a pravidel léčby vybraných typů TMA – pokračování

Trombotické mikroangiopatie v graviditě		
TMA spouštěné graviditou (TTP, CM-HUS) TMA specifické pro graviditu – PE a HELLP syndrom ■ Příčinou PE je aberantní placentace a angiogeneze s ischemií placenty, s uvolňováním bioaktivních mediátorů aktivujících a poškozujících mateřský endotel s následným rozvojem TMA ■ Příčinou HELLP syndromu není úplně jasná, nepochybně multifaktoriální a koresponduje s patogenezi PE PTMS: refrakterní HELLP syndrom refrakterní k terapii kortikosteroidy s nebo bez současného poškození ledvin – netypicky načasovaná TTP – postpartální CM-HUS – APS – jiné mikroangiopatie	TTP obvykle v průběhu gravidity ■ podezření potvrdí ADAMTS13 pod 10 % PE definuje de novo vzniklá hypertenze a proteinurie ve druhé polovině gravidity – riziko predikuje zvýšený poměr sFIT1/PIGF ■ pravděpodobnost rozvoje časně PE: nízká pod 38, vysoká 38–85, velmi vysoká nad 85 HELLP syndrom definuje MAHA, zvýšená aktivita transamináz a trombocytopenie zpravidla u žen s preeklampsií po 20. gestačním týdnu, resp. do 48–72 hodin po porodu – klinicky se projevuje bolestí v epigastriu nebo pod pravým obloukem, nauzeou, zvracením, bolestmi hlavy, poruchami vidění... Progrese nebo nový rozvoj klinické a laboratorní symptomatologie TMA 48–72 hodin po porodu s rozvojem multiorganového selhání	Akutní ataky iTTP: včasný start série PEX v kombinaci s kortikosteroidy – u žen s ADAMTS13 pod 10 až 30 % bez jiných známek TMA zvážit PEX s kortikosteroidy (nebo azathioprinem) profylakticky – těhotné s cTTP: infuze plazmy (interval 1–2 týdny) nebo pravidelné PEX – indukce porodu obvykle po dosažení 36. nebo 37. gestačního týdne V prevenci PE se u žen se zvýšeným rizikem doporučuje podávání acetylsalicylové kyseliny v denní dávce 150 mg do ukončení 36. gestačního týdne Hodnoty sFIT1/PIGF nad 655 do 34., resp. nad 201 po 34. gestačním týdnu indikují ukončení gravidity do 48 hodin V léčbě je zásadní ukončení gravidity, léčba kortikoidy, aplikace hořčiku a kontrola hypertenze Pacientky s „HELLP syndromem“ komplikovaným během 48–72 hodin rozvojem organové symptomatologie (ledviny, CNS, plíce...) a progresí MAHA, resp. trombocytopenie mohou mít PTMS Nedojde-li během 48–72 hodin po porodu k úpravě stavu nebo naopak přes veškerou podpurnou péči progreduje organové selhávání, je nezbytné zvážit bezprostřední zahájení série 5 až 7 PEX. Pokud tento přístup selhává (zhruba 50 % případů) a progreduje porucha funkce ledvin, může jít o CM-HUS a je na zvážení zahájení léčby eculizumabem

Legenda: RA – rodinná anamnéza, CFH – komplement faktor H, MCP – membránový kofaktorový protein, CFI – komplement faktor I, CFB – komplement faktor B, anti-CFH – protilátka proti CFH, STEC – Shiga toxin produkující *E. coli*, PE – preeklampsie, HELLP – Hemolysis Elevated Liver enzymes Low Platelet count, APS – antifosfolipidový syndrom, sFIT1 – soluble fms-like tyrosine kinase-1, PIGF – placenta growth factor, PTMS – postpartální trombotický mikroangiopatický syndrom

Tab. 8. Algoritmus základní diagnostiky a iniciální léčby TMA

Trombocytopenie pod $150 \times 10^9/l$ nebo pokles počtu destiček o více než 25 %				Mikroangiopatická hemolytická anémie					
Neurologické projevy		Postižení ledvin		Postižení GIT	Postižení srdce a cév		Postižení plic		Postižení zraku
Základní vyšetření nezbytná pro rozlišení různých typů TMA + archivace materiálu									
Všechny odběry krve je třeba provést před podáním plazmy, plazmaferézou, event. jinou eliminační metodou									
ADAMTS13 aktivita ± protilátka proti ADAMTS13			Shiga toxin + kultivace stolice na Shiga toxin <i>E. coli</i> , event. <i>Streptococcus pneumoniae</i> , virus chřipky A H1N1...		Pátrání po poruše regulace komplementu		Pátrání po jiném onemocnění nebo patologickém stavu		
Zahájení série výměnných plazmaferéz co nejdříve při podezření na TMA bez čekání na výsledky laboratorních testů – preferenčně během 4 až 8 hodin									
Kyselina listová (5 mg/den) a není-li kontraindikace imunosupresivní léčba (iniciálně i.v. methylprednisolon 1 g/den během 3 dnů spíše než prednison 1 mg/kg/den)									
Transfuze destičkových přípravků jsou kontraindikované – indikace je omezena na případy s život ohrožujícím krvácením									
PLASMIC skóre 6–7 nebo French skóre 2 body ADAMTS13 pod 10 %				PLASMIC skóre méně než 6 bodů nebo French skóre méně než 2 body ADAMTS13 nad 10 %					
Přítomné protilátky	Nepřítomnost protilátek			Průkaz kauzální infekce				Průkaz jiného onemocnění nebo patologickém stavu	
↓	↓			↓		↓		↓	
Získaná TTP (iTTP) + kaplacizumab * +/- rituximab **	Vrozená TTP (cTTP)			IA-HUS Symptomatická a podpurná péče		CM-HUS Nejde o TTP, IA-HUS nebo neřešitelnou příčinu sekundární TMA (generalizovaný tumor...) a trvá významné podezření na CM-HUS		TMA při jiném onemocnění nebo patologickém stavu Léčba základního onemocnění	